ŻYTO, czyli ‘to, co daje życie’

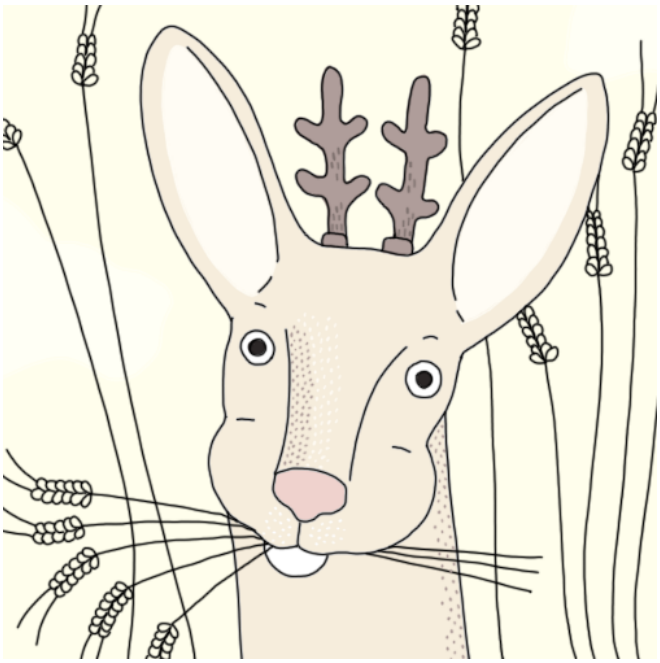

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Takie właśnie jest pierwotne znaczenie słowa ŻYTO. Wyraz ten pochodzi od czasownika żyć, a ściślej rzecz biorąc od jego prasłowiańskiego przodka, czasownika *žiti ‘żyć’, i pierwotnie oznaczał ‘to, co sprawia, że można żyć; to, co daje życie; to, co służy do utrzymania życia’, a więc ogólnie ‘pożywienie’. Słowo ŻYTO jest lub było obecne we wszystkich językach słowiańskich: jego znaczenie przekształcało się stopniowo z najogólniejszego ‘to, co daje życie’ w mniej ogólne ‘pożywienie’ i w bardziej szczegółowe ‘plony’ albo ‘zboże’ (bo przecież nasiona zbóż to podstawowy pokarm wszystkich Słowian). W zależności od tego, jaki gatunek zboża był głównym lub wyłącznym gatunkiem uprawianym na danym obszarze, słowo ŻYTO zaczęło oznaczać proso, kukurydzę, pszenicę lub właśnie żyto – tak jak w języku polskim.